

A mentőmunka humora

Dr. Szegeczky Dezső

*A beszélgetés diasora az érthetőség
érdekében pár szóval kiegészítve*

CITO

TUTO

IUCUNDE

??

Ki a beteg?

Avagy: COPD is van a világon

A myok. infarctus miatt riasztott mentőegységet egy láthatóan dyspnoés férfi fogadja az utcán. „Ki mondta magának, hogy lejjön?!” Gyorsan vizsgáljuk, szerencsére még nem kapott tudatmódosító szert, mutogat felfelé: „a feleségem a beteg”. (Ő évek óta így lélegzik COPD-je miatt.)

**A helyszín, a beteg
azonosítása nagyon fontos!**

**(Találhatunk más, új beteget,
ezt is észre kell venni, és
jelenteni kell!)**

Di... di...

avagy: aki keres, talál (??)

Egy új rövid hatású altatószer antikonvulzívumként való kipróbálásához keressük a nem-Adams—Stokes-os görcsölő beteget. (Ilyenre manapság gondolni sem lehet!). Meg is találjuk, megkapja a szert, abbamarad a görcsroham! Ébredésekor újra kezdődik, minden megismétlődik. Végül kinyögi: di... di...! „Tudjuk, hogy Diphedant szed”! „Nem, én diabeteszes vagyok!” (Az ismételt narkózis során felszabadult epinephrin /adrenalin/ rendezhette hypoglykaemiáját valamennyire, kicsit bonyolultan!)

1. Mindig a betegnek van igaza!

(Nem abban, amit mond, hanem amilyen tüneteket észlelünk!)

2. Meg kell vizsgálni a beteget!

(Bármily banális is ez!)

Oszi bácsi dalol

**avagy: szabad-e a mentőautóban
koncertezni?**

A nagyon részeg Oszai bácsi megöléssel fenyegetve fogadta az egységet. Pár szóval barátsággá változott viszonyunk, és végigénekeltek a budapesti Bartók Béla utat, a járókelők nagy csodálkozására.

**A jó kedvvel és *szeretettel*
végzett munka hatékonyabb
a betegekre és a
mentőegységekre nézve is!**

**Abba pedig nem megyek
bele!**

**Avagy: szabad-e pszichés
nyomást gyakorolni a
betegre?**

Egy egész zsömlét lenyelni próbált fogatlan idős beteg a légút-felszabadítás után közli: „én abba (ti. a helikopterbe) nem megyek bele!” Pár órára szeretnék volna elhelyezni, ezért „besegítettük”. A kb. 5 perces repülés során közölte: „jaj, de szép... már leszállunk?... nem mehetünk még egy kicsit?”

**Az esztétikai élmény is
csökkenti a szállítási
traumát**

**Ha a placenta sír
(és el is tűnik)**

**avagy: a katasztrófa-egység
két meglepődése**

Katasztrófa-egység: kezdő mentődolgozók,
ha kivonulnak... Ilyent vezetve, szüléshez
megyünk. Korábbi zárójelentése szerint
placenta praeviája van, de mutatkozik a
fej, meg kell szülni. Gondolom: széli
tapadású praevia, gyorsan szüljük meg!
Kap méhösszehúzó szert, jön is a ...
fehér, lyukas... far! A második babáé!
Végül minden rendeződik, keressük a
placentát. Az újdonsült nagymama közli:
azt már megette a kutya!

Mindig a tényeknek higgyünk;

avagy:

megint a betegnek volt igaza!

**Valamint: minden részletre
figyelni kell!**

Amikor etikátlan voltam

avagy: megjegyzések ide és
oda...

Egy gyógyintézetben, banálisan hiányos ellátást rendezve, fogtam a babát és vinni kezdtem. Kérdezték: mit teszek? Mondtam: a mentők megadják az első orvosi ellátást, és kimentik szorult helyzetéből a beteget. Most ez következik...

**Ilyen megjegyzésre vajon
hányszor lenne
magunknak is
szükségünk?**

Modern beavatkozás...

**avagy: szabad-e
defibrillátorral kardioverziót
végezni?**

Kamrai tachykardiát igen rossz keringési mutatók miatt azonnal meg kellett szüntetni, de csak aszinkron defibrillátorunk volt. (Segítséget kértünk, szinkron készülék kiküldését, de nem lehetett megvárni). A jelen lévő orvos közli a családdal: jól figyeljenek, nagyon modern dolgot fognak látni! Gondolom: ha tudnád, mivel?! Végül minden sikeres, a segélykérést lemondtuk.

**Szabad-e illegálisan
országhatárt átlépni?**

**Avagy: az újszülöttek
ellátásának fő szempontjai**

Hollandiában „felejtett” újszülöttet hozunk haza. Ferihegyen a határőrök kizárólag az ő papírjaira kíváncsiak, amelyek persze nincsenek. „Akkor nem jön be az országba!” Mondom: „nem baj, 3 óránként eszik, naponta legalább kétszer tisztába kell tenni...” Bejött.

1. A szükség törvényt bont

**2. „Salus aegroti (et
aegrotae)...”**

**Ha az ápoló
visszakérdez**

nem minden él nélkül...

Használható „szerzett” dolgot, gyógyszert általában nem dobtam ki. Néhányat azonban igen, pl. a tubusvezető nyársat. (Okait most ne részletezzük!) Egyszer szörnyű körülmények között kellett intubálni, nem sikerült jól feltárni a glottist, kértem az ápolót, van-e nyársunk. Visszakérdez: hogy kidobjuk? Mondom, csak ennek a betegnek az intubálása után!

**Ha kell, saját szabályainkat is
dobjuk félre!**

FTMB-szindróma a virágágyban

**avagy: a mentőegység és
mentőautó kidekorálása
speciális keverékkel**

„Fene tudja mi baja”-szindrómás, igen erős fiatalembert kellett ellátni. Egyesek szerint convulsio, szerintem neurotikus jellegű „dühöngés” volt. (Régebben hisztériának hívtuk.) Engem igazol (bár végül több helyről kérdőjeles diagnózisokkal távozott), hogy sárból, vérből és a közben ürített székletből kevert kenőccsel szisztematikusan végigkente a mentőautó belsejét és ruházatunkat is...

1. Nem vagyunk bírók

2. Nem vagyunk mindentudók

Betegség-kreálás

**avagy: a (jóakarátú) hazug
ember szerencséje**

Hajléktalant kellett melegebb helyre juttatni, de semmi baját nem találtuk. Gondolom, csak-csak meg van fázva, legyen tüdőgyulladása, sőt tbc-je! A Tüdőklinikán vérszemet kapok, mondom: a jobb alsó lebenyben kavernája van. No ezt megnézem, mondja a tüdőgyógyász kolléga. Én is! Az alsó lebenyben ott a kaverna! Kollégám szörnyen tisztel, bevallom neki, hogy igen nagy szerencsém van...

Hazudni sohasem szabad

**(legfeljebb átmenetileg
füllenteni)**

**Minél hamarabb
defibrillálni!**

...na de ennyire?

Kolléga magának diagnosztizálta infarctusát, igaza is volt. Vizsgálata közben alakul ki a kamrafibrilláció, azonnal defibrilláljuk, mire közli: Jaj, de durvák vagytok, legalább vártátok volna meg, amíg teljesen elvesztem az eszméletemet! Persze, tudja, miről van szó, hálás érte.

Nicht vor dem Kind!

**avagy a betegnek mindig van
füle és szeme**

Újraélesztett beteg később megköszöni ellátását,
de kéri: „a szövegek azért ne menjenek úgy...”

(Ti. jó eredményességi jel, ha már a művi keringés
és légzés közben akár tudati funkciók is
működni kezdenek. Ez nem mindig derül ki!)

###

Volt, hogy koraszülött gyerekek kb. 3 éves korában
utalt arra, hogy emlékei vannak arról, hogy „kicsi
koromban nagyon beteg voltam, sírtam és
jajgattam”. Erről soha nem beszéltek vele.
Később már sohase mondta.

**Még az ilyen iatrogéniát is el
kell kerülni!**

Milyen magasan vagyunk?

Avagy: a vakondokkal való konzultáció szükségessége

VIP, tüdőbeteg hazaszállítása Olaszországból. A délszláv háború miatt Ausztria felé jövünk. A beteggel semmi szomatikus és pszichés gond. Meglehetősen kellemetlen hozzátartozója egyszer megkérdezi, milyen magasan vagyunk. Rávágom: 1200 m-en. „Megmondták, hogy nem mehetünk 1000 m fölé!” Válaszom: ez esetben talán a vakondokkal kellett volna konzultálni a szállításról...

**A betegre sohasem, a
hózzátartozóra néha szabad
haragudni...**

A hajnali levegő jó hatása

avagy: mit érez jónak a beteg?

Pacemakeres beteg átszállítása intenzív osztályról kardiológiára. Elég korán levették saját pacemakerükről. Mire összekötöttük a miénkkel, mondta: ez a jó friss hajnali levegő kellett nekem!

**Néha még az időjárás is
nekünk dolgozik**

Ha nincs is beteg

**avagy: szükséges-e biztosítás
egy nagykörúti
nyúl vadászathoz?**

Nyulakat szállító kamion felborult a budapesti Nagykörúton. Soká tartott, míg meggyőződünk róla, hogy senki sem sérült meg, csak a nyúlvadászatot végzők biztonságáról kellett gondoskodnunk...

**A váratlan dolgokra is
gondolni kell!**

A rossz vicc hatása

**avagy: a sildes sapka
levételének tilalma**

Vasúti balesetben az egyik beteg homlokából egy jókora deszka állt ki, mint egy sildes sapka. Aktuálisan jól volt. Más beteggel kellett foglalkoznunk, őt egy kezdő ápolóra bíztam, avval, hogy ne vegye le a sapkáját. Felháborodva tiltakozott a feladat ellen. Végül mégis őt választotta a lélegeztetett miénk helyett.

Még tömeges balesetkor is

**avagy: ki-ki a maga
szakmáját...**

Tömeges eseményhez (végül több mint 200 hasmenés) felszámolás közben kiérkezve, első találkozásom az egyik egység ápolójával történt, aki valaha szakács volt. Egy asztalnál sok pohárban keverte a szénport. Kérdem, mit csinál, Bandikám? Hát mit? Főzök...

Más tömegeskor

**díszebéd a
kárhelyparancsnoki kocsi
motorháztetején**

Szintén hasmenős óvodában dolgoztunk. Míg benn voltunk, egy barátunk (aki cukrász és fotós) a kárhelyparancsnoki kocsi motorháztetején megterített, és süteményeket, szendvicseket hozott a környező házak közönségének nagy érdeklődése közepette. Nagyon gyorsan igyekeztünk eltüntetni kedvességének bizonyítékait!

**A kárhelyparancsnok felelős
minden beosztott
egységéért, és mindenre
figyelnie kell!**

Vaklárma vagy tréfa?

Avagy: az irányítás dilemmái

104-en a bejelentő: „Tessék jönni,
Budapesten a Ferdinánd-hídon egy teve
leharapta egy ember fejét!”

Irányító: „Na, játsszál mással!”

Mire azonnal többen is jelentették,
természetesen küldött egységet, a
bejelentés igaz volt!

Olyan is van, ami nincs!

Rejtvényfejtés a 104 mellett

avagy a jól nevelt bejelentő...

A bejelentő csak postafiókszámot akart mondani cím helyett. Rákérdeztünk: melyik fegyvergyár? (Soroltuk őket). Mire nagyon halkán: „a második”.

Biztosan mondták neki, hogy címüket senkinek ne árulja el!

**Az apró jelekre nemcsak a
betegellátás közben kell
felfigyelni!**

**Ha a vezető kijön a
sodrából**

**avagy: szabad-e a beosztottat
tanúk előtt ...**

Nagyon jól képzett és egyéb tudományokban is jártas orvosunk szakmai munkája tökéletes, viselkedése viszont tűrhetetlen volt. Egyszer fegyelemsértésen értem. Ritkán emeltem fel hangomat, most igen: még sz...házi is volt benne. (A Székház sok dolgozója élvezettel hallgatta.) Gondoltam, járhatok az etikai bizottság elé. Nem így történt: barátság lett a vége!

**A pedagógia rejtélyes
tudomány!**

**Kanyarhordágy,
fürdőruha, téli
cadavertakaró és társaik**

avagy: az újoncok beavatása

Hát ilyenekért küldtünk új dolgozókat a főápolókhoz (csigalépcsőhöz, vízbőlmentéshez, melegebb hullatakaróért)... A kedélyesebbek visszaküldték őket, hogy jobbos vagy balos hordágy kell-e? A kevésbé kedélyesek másként viselkedtek...

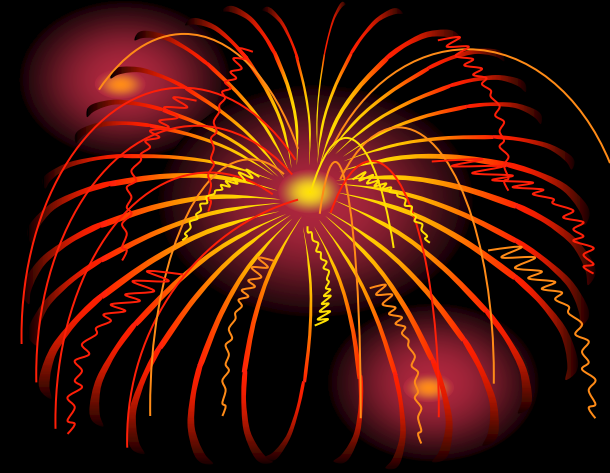
**ÉS AMI NEM TŰRI A
KÉPERNYŐT...**

Ezt csak szóban lehet elmondani.

**A munkahely nem börtön,
hanem második otthonunk!**

**A munka nem szükséges
rossz, hanem hasznos és
kellemes időtöltés!**

Nemcsak lehet, hanem kell is
iucunde
dolgozni,
mert így szolgáljuk betegeink
és a magunk javát is!

**Köszönöm türelmüket
és megtisztelő
figyelmüket!**